

Sygn. akt IC 874/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 października 2017 r.

Sąd Okręgowy w Świdnicy Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSO Grażyna Ucińska

Protokolant: Dorota Malinowska

po rozpoznaniu w dniu 29 września 2017 r. w Świdnicy

sprawy z powództwa (...) **Bank S.A. z/s we W.**

przeciwko **A. B.**

o zapłatę 205.807,15 zł

I. zasądza od pozwanej A. B. na rzecz strony powodowej (...) Bank S.A. z/s we W. kwotę 93.638,01 zł (dziewięćdziesiąt trzy tysiące sześćset trzydzieści osiem złotych jeden grosz) z odsetkami umownymi od dnia 14 kwietnia 2016 r. w wysokości 6,58% w stosunku rocznym, jednakże nie więcej niż czterokrotność stopy kredytu lombardowego NBP – do dnia zapłaty;

II. w pozostałym zakresie powództwo oddala;

III. zasądza od strony powodowej na rzecz pozwanej kwotę 3.502 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

IV. nakazuje stronie powodowej uiszczenie na rzecz Skarbu Państwa – Sądowi Okręgowemu w Świdnicy kwoty 2.497,62 zł, pozwanej zaś kwoty 2.043,52 zł tytułem wydatków.

Sygn. akt IC 874/16

UZASADNIENIE

Strona powodowa (...) Bank S.A. z siedzibą we W. wniosła w dniu 14 kwietnia 2016r. do Sądu Rejonowego Lublin – Zachód w Lublinie pozew w elektronicznym postępowaniu upominawczym, w którym domagała się zasądzenia od pozwanej A. B. kwoty 205.807,15 zł w tym kwoty 188.934,61 zł tytułem należności głównej z odsetkami umownymi od dnia 12 kwietnia 2016 r. do dnia zapłaty w wysokości 6,58%, jednakże nie więcej niż czterokrotność stopy kredytu lombardowego NBP, kwoty 9.162,14 zł tytułem odsetek karnych z dalszymi należnymi odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, kwoty 4.262,56 zł tytułem odsetek umownych wraz z dalszymi należnymi odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz kwoty 3.447,84 zł tytułem kosztów windykacyjnych wraz z kosztami ubezpieczenia. Nadto domagała się zapłaty kwoty 2.573 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (uiszczonej opłaty sądowej).

W uzasadnieniu pozwu strona powodowa wskazała, iż roszczeń tych dochodzi z tytułu umowy kredytu hipotecznego zawartego z pozwaną w dniu 8 sierpnia 2005 r., braku spłaty terminowych zobowiązań i powstałych zaległości. Na skutek ostatecznego wypowiedzenia umowy cała należność postawiona została w stan wymagalności. Pozwana mimo wezwań do zapłaty, nie spłaciła wymagalnych wierzytelności.

Wobec braku podstaw do wydania nakazu zapłaty w elektronicznym postępowaniu upominawczym orzeczeniem z dnia 15 kwietnia 2016 roku sprawę skierowano do rozpoznania w postępowaniu zwykłym.

W odpowiedzi na pozew pozwana A. B. wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu.

W uzasadnieniu swojego stanowiska pozwana zaprzeczyła, by otrzymała wypowiedzenie umowy kredytowej, przyznając jednocześnie, że doręczone zostało jej (skierowane na adres jej rodziców), zawiadomienie o wystawieniu bankowego tytułu egzekucyjnego. Zakwestionowała przedstawione przez powodowy bank rozliczenie dokonanych wpłat oraz wyliczenie kosztów windykacyjnych.

Argumentowała, że na początku 2016 roku skontaktowała się z bankiem w związku z trudnościami w spłacie rat kredytowych, podając aktualny adres do korespondencji. Pomimo to powodowy bank informacje tę zignorował kierując korespondencję na dotychczasowy adres, który wskazał również wnosząc przedmiotowy pozew. Zarzucała, że ustanowiła nadto pełnomocnika, który na kilka tygodni przed wniesieniem sprawy do sądu prowadził z powodowym bankiem rozmowy na temat polubownego rozwiązania sporu poprzez sprzedaż lokalu i umorzenie nadwyżki zobowiązania.

Zarzucała dodatkowo, że część istotnych zapisów umowy pozbawionych jest skuteczności. Zakwestionowała zapisy umowy w zakresie informacji o nominowaniu udzielonego kredytu według kursu kupna walut dla (...) obowiązującego w Banku w dniu uruchomienia środków, istotne zapisy dotyczące umowy kredytu jako nieznanne pozwanej w dacie podpisania umowy – w tym terminy płatności i wysokość rat, brak określenia kryteriów zmiany harmonogramu płatności, brak określenia kryteriów zmiany oprocentowania kredytu, zawieranie w imieniu pozwanej na rzecz banku umów ubezpieczenia, którymi pozwana nie była zainteresowana i których warunków nie знаła i obciążanie jej kosztami w wysokości pozwanej nieznanymi. Kwestionowała także wpływ banku na wysokość udzielonego kredytu w związku ze swobodą terminu wypłaty środków, jednostronne dokonywanie zmiany warunków umowy, rozliczenie raty według kursu sprzedaży (...), nie zaś kursu średniego, brak wstrzymania naliczania odsetek umownych w przypadku wcześniejszej spłaty zadłużenia, brak zaliczenia wszelkich wpłat w pierwszej kolejności na pokrycie zobowiązania z tego tytułu, zobowiązanie pozwanej do ponoszenia kosztów ubezpieczenia udzielonego na rzecz banku, w przypadku wypowiedzenia umowy - przeliczenie niespłaconego zobowiązania na walutę polską według innych zasad niż przy przeliczeniu na (...) przy wypłacie kredytu. Argumentowała, że dotychczas nie była przez bank informowana o składnikach zadłużenia oraz dokładnym sposobie ich wyliczenia. Zarzucała, że w okresie ostatnich dziesięciu lat spłaciła powodowemu bankowi około 90.000 zł, co stanowiło około 65% całej kwoty kredytu i około 50% spodziewanego kosztu kredytu. Nie była nadto informowana przez bank o ryzyku wiążącym się z zaciągnięciem zobowiązania kredytowego nominowanego w walucie obcej, rozwiązanie takie przedstawione jej było jako atrakcyjne. Pozwana powołała się również na zasady współżycia społecznego akcentując brak szkody banku oraz fakt, iż gotowa była i jest nadal, przekazać bankowi na własność zakupiony ze środków kredytowych lokal.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 8 sierpnia 2005 roku pozwana A. B. zawarła z (...) Bank S.A. z siedzibą we W. umowę kredytu hipotecznego nominowanego do (...) nr (...) w kwocie 147.122,54 zł w 360 równych miesięcznych ratach kapitałowo odsetkowych według harmonogramu spłat, w celu sfinansowania zakupu lokalu mieszkalnego położonego w Ś. przy ul. (...). Harmonogram spłat stanowił załącznik do umowy kredytowej. Oprocentowanie kredytu ustalono jako zmienne i na dzień zawarcia umowy wynosiło 3,36% w stosunku rocznym. Wysokość rat miała zostać ustalona po przeliczeniu kwoty wypłaconego kredytu na (...) stosownie do § 5 ust. 3 umowy. Raty kredytu miały być płatne w złotych w kwocie stanowiącej równowartość (...). Kwota raty w złotych miała być przeliczana na (...) wg kursu sprzedaży obowiązującego w NBP na dzień przed datą wpływu środków do banku (§ 5 ust. 4 i 5 umowy). Kolejność zaliczania spłat z tytułu udzielonego kredytu ustalona została w następujący sposób: koszty poniesione przez bank z upoważnienia kredytobiorcy, inne ewentualne koszty i opłaty, odsetki od zadłużenia przeterminowanego, począwszy od najdawniej powstałej zaległości, odsetki zaległe od kredytu, zaległe raty kapitału, następnie odsetki bieżące i kapitał. Strony ustaliły w umowie, że w przypadku niedotrzymania przez kredytobiorcę terminu spłaty zobowiązań wobec banku

wynikających z umowy kredytu, spłaty raty kredytu w kwocie niższej niż określona w „Harmonogramie spłat”, bank w dniu następnym przenosi niespłaconą kwotę na rachunek zadłużenia przeterminowanego. Od niespłaconej w terminie raty kredytu bank pobiera odsetki w wysokości 6,72% w stosunku rocznym. Odsetki naliczane są od dnia następującego po dniu wymagalności raty do dnia całkowitej spłaty włącznie. Od zadłużenia przeterminowanego pobierane są przez bank odsetki w wysokości dwukrotności aktualnej stopy oprocentowania standardowego dla niniejszego kredytu udzielanego przez bank obowiązującej w okresie ich naliczania. Bank zastrzegł sobie prawo wypowiedzenia umowy kredytu przed terminem ostatecznej spłaty określonym w harmonogramie spłaty, z zachowaniem 30-dniowego okresu wypowiedzenia w przypadkach m.in.: jeżeli kredytobiorca nie zapłacił w terminach określonych w harmonogramie spłaty pełnych rat kredytu za co najmniej dwa okresy płatności, nie poinformowania banku o istotnych zmianach sytuacji prawnej i majątkowej kredytobiorcy. Zgodnie z postanowieniami umowy bank złożył kredytobiorcy oświadczenie o wypowiedzeniu umowy kredytu w formie pisemnej pod rygorem nieważności za zwrotnym potwierdzeniem odbioru, po uprzednim wezwaniu kredytobiorcy do uregulowania zobowiązań w terminie ustalonym przez bank, jednak nie krótszym niż 7 dni od daty otrzymania wezwania pod rygorem wypowiedzenia umowy kredytu. Strony ustaliły w umowie, że pisma wysyłane przez bank na ostatni podany przez kredytobiorcę adres, nie odebrane przez kredytobiorcę, uważa się za skutecznie doręczone w dacie zwrotu korespondencji przez właściwy urząd pocztowy lub inną jednostkę upoważnioną do doręczania korespondencji. Wskazany przez pozwaną adres do korespondencji to : (...)-(...) Ś. ul. (...).

W celu zabezpieczenia wierzytelności banku z tytułu udzielonego kredytu strony ustanowiły hipotekę kaucyjną na nabytej nieruchomości do wysokości 294.245,08 zł, weksel in blanco z wystawienia kredytobiorcy wraz z deklaracją wekslową, cesję praw z polisy ubezpieczenia przedmiotu zabezpieczenia od ognia i innych zdarzeń losowych, wskazanie powodowego banku jako pierwszego uposażonego z tytułu ubezpieczenia na życie pozwanej do wysokości całkowitego zadłużenia z tytułu umowy kredytu, ubezpieczenie wkładu własnego (...) S.A. ze składką opłaconą na 48 miesięcy.

Kwota udzielonego kredytu została pozwanej wypłacona w dniu 17 sierpnia 2005 roku w całości.

dowód :

- umowa kredytu hipotecznego nominowanego do (...) nr (...) standardowe oprocentowanie z dnia 8 sierpnia 2005r., k. 14 – 16,
- harmonogram spłat do umowy nr (...) z dnia 27 maja 2016r., k. 17 – 18,
- informacja o dacie wypłaty transzy z dnia 17 sierpnia 2005r., k. 100,
- przesłuchanie pozwanej, k. 256v. i e-protokół,

W dacie złożenia wniosku o udzielenie kredytu tj. w dniu 20 lipca 2005 roku pozwana została zapoznana z tabelą oprocentowania kredytów/pożyczek hipotecznych.

dowód :

- wniosek kredytowy pozwanej z dnia 20 lipca 2005r., k. 88 – 89,
- tabela oprocentowania kredytów/pożyczek hipotecznych, k. 90,

W związku z problemami w spłacie zobowiązania pozwana prowadziła z powodowym bankiem rozmowy umożliwiające jej zawarcie ugody w postaci rozłożenia zadłużenia na raty. W 2014 roku, w związku z przejściowymi problemami obejmującymi spłatę wierzytelności, pozwana wystąpiła z wnioskiem o wstrzymanie spłaty zadłużenia z tytułu kredytu do końca października 2014r. Wystąpiła także z propozycją sprzedaży lokalu zakupionego w drodze kredytowania do końca 2014 roku celem rozliczenia zadłużenia.

dowód :

- pismo pozwanej z dnia 30 czerwca 2014r., k. 57,
- pismo powodowego banku z dnia 21 grudnia 2015r., k. 50,
- pismo pozwanej z dnia 15 marca 2016r., k. 51 – 52,
- pismo powodowego banku z dnia 30 marca 2016r., k. 55 - 56,
- pismo pełnomocnika pozwanej z dnia 18 maja 2016r., k. 60 - 61,
- pismo pełnomocnika pozwanej z dnia 5 lipca 2016r., k. 62,
- pismo pełnomocnika pozwanej z dnia 21 lipca 2016r., k. 63 – 64,
- przesłuchanie pozwanej, k. 256v. i e-protokół,

W związku z powstaniem zaległości i ziszczeniem się warunków przewidzianych w umowie, powodowy bank w dniu 28 maja 2015r. wypowiedział pozwanej umowę kredytu. Na dzień wypowiedzenia umowy łączna kwota zobowiązania wymagalnego z tytułu przedmiotowej umowy wynosiła wówczas 1.185,97 CHF i 2.851,10 PLN, zaś całość zadłużenia na dzień 28 maja 2015 r. z tytułu w/w umowy (niewymagalny kredyt) stanowiła kwotę 46.931,08 CHF.

dowód :

- wypowiedzenie umowy z dnia 28 maja 2015r. wraz ze zwrotem korespondencji, k. 85,

W dniu 23 października 2015 roku, wystawiony został w stosunku do pozwanej bankowy tytuł egzekucyjny nr (...)/ (...) obejmujący kwotę łączną 199.861,23 zł.

dowód :

- zawiadomienie o wystawieniu bankowego tytułu egzekucyjnego, k. 65,

W styczniu 2016 roku Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Ś., w związku z prowadzonym postępowaniem egzekucyjnym (Km 583/15) podał do publicznej wiadomości, że w dniu 8 lutego 2016 roku odbędzie się pierwsza licytacja ruchomości należących do pozwanej.

dowód :

- obwieszenie o licytacji ruchomości z dnia 12 stycznia 2016r., k. 58 – 59,
- przesłuchanie pozwanej, k. 256v. i e-protokół,

W związku z częstą zmianą miejsca zamieszkania i koniecznością utrzymywania stałego kontaktu z bankiem w celu ugodowego rozwiązania sporu, pozwana w dniu 15 lutego 2016 roku ustanowiła pełnomocnika do reprezentowania jej przed powodowym bankiem w sprawach związanych z udzielonym jej i wypowiedzianym kredytem hipotecznym, w szczególności do prowadzenia negocjacji w sprawie sposobu spłaty wierzytelności z tytułu kredytu, składania ofert, propozycji spłaty, wniosków, pism, oświadczeń, przedkładania dokumentów lub ich odbioru.

dowód :

- pełnomocnictwo w formie aktu notarialnego z dnia 15 lutego 2016r., k. 53 - 54,

W okresie od 21 września 2005 roku do 2 lutego 2015 roku pozwana dokonała wpłat na poczet umowy kredytu w łącznej kwocie 98.549,08 zł.

dowód :

- zestawienie spłat zarejestrowanych dla umowy nr (...) z dnia 27 maja 2016r. dokonanych w okresie 21 września 2005r. do 27 maja 2016r., k. 19 – 22,

Koszty monitów i upomnień kierowanych do pozwanej, dotyczących umowy kredytu nr (...), w okresie od 29 października 2013r. do 17 marca 2016r. stanowiły łącznie kwotę 3.447,84 zł.

dowód:

- zestawienie kosztów monitów i upomnień, k. 23 – 24,

- załącznik nr (...)do Uchwały Nr (...)z dnia 20.09.2004 – Tabela opłat i prowizji (...) Bank S.A. dla kredytów hipotecznych, k. 25,

Rzeczywiste zadłużenie pozwanej wobec powodowego banku na dzień 28 maja 2015r., tj. wypowiedzenia umowy wynosi 93.638,01 zł (192.187,09 zł – 98.549,08 zł). Wartość kredytu wraz z odsetkami stanowi 192.187,62 zł, zaś wartość dokonanych wpłat pozwanej 98.549,08 zł. Wartość zadłużenia pozwanej wyliczona została na podstawie symulacji harmonogramu spłaty kredytu przy założeniu 219 rat i wysokości każdej raty na kwotę 672,87 zł. Koniecznym było przeszacowanie kredytu mając na względzie wpłaty dokonane przez pozwaną w okresie do dnia 28 maja 2015r.

Umowy ubezpieczenia niskiego wkładu własnego są umowami zawieranymi pomiędzy kredytodawcą, a zakładem ubezpieczeń. W sprawie niniejszej bank nie miał podstaw do pobierania składek z tytułu tego ubezpieczenia, w aktach brak jest dowodu potwierdzającego pobór składek na „ubezpieczenie niskiego wkładu własnego” i by bank przekazywał te wartości na rzecz Towarzystwa (...).

Pozwana dokonywała wpłat z tytułu ubezpieczenia na życie w kwocie 470,14 zł rocznie do 2008 r. i w kwocie 600,83 zł rocznie od 2009 r. do 28 maja 2015 r. w aktach brak jest dowodu na zaksięgowanie przez stronę powodową na konto pozwanej dokonanych w/w wpłat. Z dokumentów źródłowych nie można było wyodrębnić kwot z tytułu składek na ubezpieczenie niskiego wkładu oraz ubezpieczenie na życie o wartości 6.086,37 zł. Pobierane przez bank nieokreślone potrącenia tytułem składek ubezpieczeniowych dotyczyły łącznej kwoty 300 zł.

dowód :

- opinia biegłego sądowego z zakresu prawa podatkowego i księgowości J. B., k. 162 – 220,

- opinia uzupełniająca, k. 241 – 244,

(...) Bank S.A. zmienił nazwę na (...) Bank S.A. Zmiana statutu banku została zarejestrowana w KRS 2 stycznia 2006r.

Bezsporne

Pozwana jest osobą bezrobotną, bez prawa do zasiłku, w sierpniu 2016 roku straciła pracę i obecnie utrzymuje się z oszczędności. Pozostaje w nieformalnym związku, korzysta z pomocy finansowej swojego partnera, który uzyskuje dochód w wysokości 3.000 zł miesięcznie.

dowód :

- przesłuchanie pozwanej, k. 256v. i e-protokół,

Sąd zważył, co następuje:

Zdaniem Sądu powództwo podlegało uwzględnieniu jedynie częściowo.

Kredyt bankowy definiowany jest jako stosunek ekonomiczny pomiędzy bankiem a kredytobiorcą, którego istota polega na dostarczeniu przez bank określonej kwoty środków pieniężnych kredytobiorcy, pod warunkiem jej późniejszego zwrotu wraz z wynagrodzeniem dla banku (odsetki, prowizja, opłaty manipulacyjne). Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 roku - Prawo bankowe (t.j. Dz.U. z 2015 roku, poz. 128) w art. 69 definiuje umowę kredytu i tak zgodnie z ust.1 tego przepisu przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu. Zgodnie z ust.2 umowa kredytu powinna być zawarta na piśmie i spełniać określone warunki. Kredyt cechuje między innymi: odpłatność – kredytobiorca zobowiązany jest do zapłaty odsetek i ewentualnej prowizji dla banku i zwrotność – co do zasady kwota środków pieniężnych podlega zwrotowi. Obowiązek zwrotu kredytu przez kredytobiorcę jest jego podstawowym obowiązkiem i oddaje istotę umowy kredytu. Obok korzystania z kredytu i zwrotu składającej się na niego kwoty, art. 69 ust. 1 prawa bankowego nakłada na kredytobiorcę obowiązek zapłaty odsetek kapitałowych. Odsetki są świadczeniem ubocznym, z reguły realizowanym w tych samych przedmiotach co świadczenie główne i w wysokości obliczonej wedle stopy procentowej i czasu potencjalnego korzystania z przedmiotów objętych świadczeniem głównym.

W niniejszej sprawie poza sporem pozostawało, że pozwana A. B. zawarła ze stroną powodową w dniu 8 sierpnia 2005 roku umowę kredytu hipotecznego nominowanego do (...) nr (...). Niewątpliwa jest zatem okoliczność istnienia po stronie banku wierzytelności wobec pozwanej wynikającej z tej umowy. Z powodu nieterminowej spłaty rat kredytu przez pozwaną, strona powodowa wypowiedziała umowę i cała kwota kredytu stała się wymagalna, nadto naliczone zostały odsetki od niespłaconej części kapitału według zmiennej stopy procentowej w tym odsetki karne.

Z ustalonego stanu faktycznego wynika jednoznacznie, że pozwana jest konsumentem, a strona powodowa przedsiębiorcą. W tym też kontekście należało dokonać analizy poszczególnych postanowień umowy zawartej przez strony pod kątem udzielenia pozwanej całościowej oraz rzetelnej informacji obejmującej warunki udzielenia kredytu, wysokości spłaty oraz całkowitego kosztu kredytu. Zgodnie bowiem z art. 385¹ k.c. postanowienia umowy zawieranej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień głównych świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Ustawodawca wskazuje w § 3 i 4, że niezgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu, w szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanemu konsumentowi przez kontrahenta, a ciężar dowodu, że postanowienie zostało uzgodnione indywidualnie, spoczywa na tym, kto się na to powołuje. Skutki uznania danego postanowienia za nieważne reguluje § 2, który stanowi że strony są związane umową w pozostałym zakresie. Należy również wskazać, iż przepisy art. 385¹ – 385³ nie mogą być stosowane do postanowień umowy, których system prawny uznaje za bezwzględnie nieważne, nie każde też postanowienie umowy zawartej z konsumentem podlega ocenie co do uznania go za klauzulę niedozwoloną (postanowienia uzgodnione indywidualnie z konsumentem oraz postanowienia określające jednoznacznie główne oświadczenia stron).

Przez działanie wbrew dobrym obyczajom przy kształtowaniu treści stosunku zobowiązaniowego – należy rozumieć wprowadzenie do wzorca klauzul umownych, które godzą w równowagę kontraktową stron tego stosunku, rażąco naruszenie interesów konsumentów oznacza zaś nieusprawiedliwioną dysproporcję praw i obowiązków, wynikających z umowy na niekorzyść konsumenta (por. wyrok SN z dnia 3 lutego 2016r., I CK 297/05). Indywidualną kontrolę wzorców kontrolnych sprawują sądy powszechne. Zgodnie bowiem z orzeczeniem Trybunału Sprawiedliwości UE sądy cywilne są zobowiązane do sprawowania kontroli incydentalnej nie tylko na zarzut konsumenta, ale także z urzędu.

Kontrolę abstrakcyjną sądy sprawują również na podstawie art. 99 a i nast. Ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów.

W niniejszej sprawie stwierdzenie, że wynikające z umowy obowiązki pozwanej kształtują niedozwolone klauzule niewątpliwie miało wpływ chociażby na sposób określenia zobowiązania pozwanej wobec strony powodowej.

Pozwana podnosiła szereg zarzutów dotyczących niedozwolonych postanowień umownych, m.in. zapisy umowy w przedmiocie udzielenia kredytu według kursu kupna walut dla (...) obowiązującego w banku w dniu uruchomienia środków finansowych, a spłaty poszczególnych rat według kursu sprzedaży (...), nie zaś kursu średniego, jednostronne dokonywanie zmiany warunków umowy, zawieranie w imieniu pozwanej na rzecz banku umów ubezpieczenia, którymi pozwana nie była zainteresowana i warunków tych nie знаła, brak wstrzymania naliczania odsetek umownych w przypadku wcześniejszej spłaty zadłużenia, w przypadku wypowiedzenia umowy - przeliczenie niespłaconego zobowiązania na walutę polską według innych zasad niż przy przeliczeniu na (...) przy wypłacie kredytu.

Analiza zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, w tym przede wszystkim dokumentów dołączonych do akt w postaci umowy kredytu łączącej strony, jak również mając na uwadze wnioski płynące z opinii głównej i uzupełniającej biegłego sądowego z zakresu prawa bankowego i księgowości, wskazują, że bank zawarł w przedmiotowej umowie niekorzystne zapisy, tzw. klauzule abuzywne. W dokumentach przedłożonych do akt sprawy brak jest dowodu potwierdzającego fakt, iż pozwana była informowana przed zawarciem umowy bankowej o tzw. ryzyku kursowym waluty obcej co, do której denominowane było zobowiązanie kredytowe. Wszystkich klientów bank winien informować, iż istnieje ryzyko zmiany przeliczeniowej na walutę krajową kwoty należności lub zobowiązań, która była ustalona w walucie obcej. Strona powodowa nie przedłożyła dowodu w postaci jakiegokolwiek dokumentu, który w sposób jednoznaczny potwierdzałby, że informował pozwaną o istnieniu ryzyka kursowego zaciągniętego przez nią zobowiązania. Zdaniem Sądu okoliczność ta ma o tyle istotne znaczenie, że pozwana przedmiotowe zobowiązanie kredytowe zaciągnęła na długi okres, bo przecież 30 lat. Nie ulega żadnej wątpliwości, że przez taki okres czasu wystąpienie takowego ryzyka walutowego nastąpi, co w sposób istotny wpłynie na wysokość rat kredytowych obciążających pozwaną. Jeżeli zatem kredytobiorca nie został należycie poinformowany o ryzyku kursowym, lub innych ryzykach związanych z zaciągnięciem kredytu w (...), to zarzuty pozwanej musiały podlegać szczegółowej analizie.

Nie ulega wątpliwości, że w ostatnich latach lawinowo wzrosła ilość spraw dotyczących problematyki spłaty zobowiązań zaciągniętych przez konsumentów w walutach obcych, zwłaszcza we frankach szwajcarskich (dalej (...)). Kwestia ta wielokrotnie była tematem analizy dokonywanej przez sądy powszechne. Bogate orzecznictwo dotyczące omawianego zagadnienia nie jest jednoznaczne i budzi wiele kontrowersji. Wskazać tu należy chociażby wyrok SN z dnia 22 stycznia 2016 r. ICSK 1049/14, wyrok Sądu Okręgowego – (...) z dnia 14 grudnia 2010 r. XVII AmC 426/09, wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 21 października 2011 r. w sprawie VIACa 420/11.

Wprawdzie interpretacja i ocena prawna umów kredytowych oraz mechanizmów ustalania kursów walut, które proponują banki zawierając z konsumentami umowy są szerokie, jednakże nie ulega wątpliwości, iż wynika z nich istotna konkluzja, która wskazuje, że uzurpowane przez banki prawo do ustalania kursu zakupu i sprzedaży waluty kredytu na podstawie bliżej nieokreślonych przesłanek, których w żaden obiektywny sposób nie można zweryfikować, w szczególności nie może tego uczynić kredytobiorca, który jest konsumentem, stanowi klauzulę abuzywną (niedozwoloną) i nie wiąże kredytobiorcy. Wzorzec umowny, na którym strona powodowa się opierała zawierając z pozwaną przedmiotową umowę, nie wskazuje ani warunków, ani sposobu w jaki kurs zakupu i sprzedaży waluty kredytu będzie ustalony przez bank na etapie wykonywania umowy. Także tzw. tabela kursów, do której odsyłają postanowienia umowy, nie podają żadnych wskazówek w tym zakresie, albowiem zawiera ona jedynie wartość kursu walut. W tej sytuacji bank mógł w sposób całkowicie dowolny ustalać wysokość kursów walut, osiągając tym samym znaczne korzyści finansowe. W ocenie Sądu zatem jednostronna swoboda kształtowania przez bank sytuacji finansowej kredytobiorcy, stanowi zakłócenie równowagi stron, z korzyścią dla banku i uniemożliwia sprawdzenie zasadności i prawidłowości decyzji banku, co w rezultacie prowadzi do naruszenia prawa kredytobiorcy do rzetelnej oceny i wyliczenia ich należności wynikających z umowy.

Dogłębna analiza zebranego w sprawie materiału dowodowego, w tym opinii biegłego sporządzona na potrzeby niniejszego postępowania potwierdza większość zarzutów pozwanej. Trafne, bowiem zdaniem Sądu są uwagi pozwanej, co do okoliczności, że strona powodowa nie wskazała sposobu wyliczenia roszczenia głównego, skoro poszczególne kwoty składające się na jego wierzytelność, wynikają jedynie z zestawienia wpłat w oparciu o przedłożony harmonogram, a które nie zawierają informacji o pobieranych przez bank nieokreślonych potrąceniach m.in. składek ubezpieczeniowych oraz innych niezdefiniowanych potrąceniach finansowych „we frankach”. Powód nie wykazał też czy i w jaki sposób zmieniała się stawka oprocentowania, jak też brak jest informacji, co do sposobu jej ustalania. Sposób wyliczenia nie wynika też jednoznacznie z treści umowy kredytowej. Z przedłożonego harmonogramu według którego pozwana dokonywała spłat, a który w sposób istotny różnił się od przedłożonego przez powoda, wynika, iż oprocentowanie kredytu zmieniało się w kolejnych latach począwszy od listopada 2008 r. w sposób znaczący, a wraz z tym wielkość raty obliczonej w (...), przy czym wysokość płaconych rat wzrastała w związku ze wzrostem kursu (...). W tej sytuacji bank osiągał korzyści w skutek oprocentowania co najmniej dwukrotnie. Zasadnicze zatem znaczenie miała opinia biegłego ustalająca rzeczywiste zadłużenie pozwanej z Bankiem (...) S.A. na dzień 28 maja 2015 r. (wypowiedzenia umowy), przy pominięciu niewynikających z tekstu umowy opłat, prowizji i wszelkich innych kosztów, skoro powód nie wskazał nawet okoliczności jakich naliczone opłaty dotyczą. Pozwoliła ona na ustalenie wysokości faktycznego rzeczywistego zadłużenia pozwanej z tytułu zaciągniętego zobowiązania kredytowego. Opinia ta jest rzetelna, obszerna a jej wartość formalna i merytoryczna nie może budzić zastrzeżeń. Jest ona bowiem spójna, konsekwentna, wewnątrznie niesprzeczna, wobec czego przy ferowaniu rozstrzygnięcia w przedmiotowej sprawie Sąd wnioski z niej płynące przyjął za własne, czyniąc na ich podstawie ustalenia faktyczne w aspekcie istotnym dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy. Sąd bazując na wnioskach zawartych w opiniach zasądził od pozwanej na rzecz strony pozwanej kwotę 93.638,01 zł wraz z odsetkami umownymi od dnia 14 kwietnia 2016 roku w wysokości 6,58% w stosunku rocznym, jednakże nie więcej niż czterokrotność stopy kredytu lombardowego NBP – do dnia zapłaty (punkt I wyroku) – art. 359 kc. Sąd zasądził odsetki od wyżej wymienionej kwoty od dnia 14 kwietnia 2016 r. tj. od daty zarejestrowania pozwu w systemie elektronicznym e-Sądu (art. 505³¹ § 5 kpc – w brzmieniu obowiązującym na dzień wniesienia pozwu).

Powództwo w pozostałym zakresie jako niezasadne podlegało oddaleniu (punkt II wyroku).

Orzeczenie o kosztach oparto o przepis art. 100 kpc, zgodnie z którym w razie tylko częściowego uwzględnienia żądań, koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone. Strona powodowa wygrała proces w 45%. Poniesione przez nią koszty wynosiły: 1.000 zł tytułem opłaty sądowej od pozwu oraz 17 zł tytułem kosztów pełnomocnictwa. Należne zatem koszty przy uwzględnieniu stopnia wygranej wynosiły 457,65 zł. Pozwana wygrała proces w 55%, zaś poniesione przez nią koszty stanowią 7.200 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego (§ 6 pkt. 7 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu). Zasadzając wysokość wynagrodzenia (minimalną stawkę) Sąd uwzględnił niezbędny nakład pracy radcy prawnego, a także charakter sprawy i wkład pracy pełnomocnika w przyczynienie się do jej wyjaśnienia i rozstrzygnięcia. Sąd nie znalazł przy tym podstaw do zastosowania § 3 pkt. 3 w/w rozporządzenia tj. zasądzenia kosztów zastępstwa w wysokości ustalonej przez radcę prawnego tj. w podwójnej stawce, albowiem pełnomocnik nie dokonał pogłębionej analizy rozważań prawnych w oparciu o istniejące orzecznictwo w tym zakresie oraz judykaturę. Należne zatem koszty pozwanej przy uwzględnieniu stopnia wygranej wynosiły 3.960 zł przy wzajemnej kompensacie kosztów należało zasądzić od strony powodowej na rzecz pozwanej kwotę 3.502 zł tytułem zwrotu kosztów procesu. Równocześnie na podstawie art. 113 ust. 1 i 2 uokS Sąd nakazał uiszczenie stronie powodowej na rzecz Skarbu Państwa – Sądowi Okręgowemu w Świdnicy kwoty 2.497,62 zł, pozwanej zaś kwotę 2.043,52 zł tytułem wydatków poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa na koszty opinii biegłego.